

Biologia i ekologia gatunku

Rysie są samotnikami, za wyjątkiem dwóch okresów: prowadzenia młodych oraz kontaktu podczas rui. Okres godowy trwa od stycznia do marca. W tym okresie osobniki są bardziej aktywne w ciągu dnia, spotykają się i zaczynają głośniejsze odzywać. Wzrasta długość dobowych wędrówek samców – nawet do 17 km, co zwiększa wielkość penetrowanego obszaru (Jędrzejewski i in. 2002 r.).

U rysia owulacja wyzwalana jest przez bodziec kopulacji (tzw. indukowana kopulacja). Choć samiec może przebywać z samicą nawet kilka dni, to parzenie trwa kilka minut, a właściwy akt kopulacji do kilkunastu sekund. Okres ciąży trwa od 67 do 74 dni. Młode (2-3 osobniki) rodzą się wiosną.¹⁾ Kocięta przychodzą na świat w tzw. gnieździe – miejscu trudno dostępnym, dobrze zakamuflowanym (np. wykroty drzew, młodniki, niekiedy w pustych pniach, rozpadlinach skalnych), o dobrych właściwościach izolujących. Po porodzie są ślepe, głuche, narażone na wychłodzenie. Przez pierwsze dwa miesiące karmione są wyłącznie mlekiem matki. Trudno dostępne gniazdo to strategia zapobiegania drapieżnictwu, ponieważ matka większość czasu spędza na uzupełnianiu strat energetycznych związanych z laktacją. W lipcu-sierpniu młode są już na tyle sprawne, że zaczynają podążać za matką, która podprowadza je do kolejnych ofiar. W diecie rośnie udział pokarmu stałego. W następnych miesiącach kocięta przez zabawę uczą się polowania i obrony. Młode pozostają z matką do kolejnego okresu rozrodczego. Kocięta opuszczają matkę w wieku około 9-11 miesięcy. Zasięg dyspersji (wędrówki w poszukiwaniu własnego terytorium) jest zmienny. W warunkach Puszczy Białowieskiej samice miały tendencję do pozostawiania blisko areałów matek, samce zaś pokonywały dystans nawet 130 km (Schmidt 1998). Dobowy zasięg wędrówki w obrębie własnego terytorium w warunkach Puszczy Białowieskiej to 9 km dla samca i 7 km dla samicy.